

זוכה פרס האקדמיה ללשון העברית לשנת תשפ"א

האקדמיה ללשון העברית

פרס האקדמיה ללשון העברית על שם זאב וציפורה בן-חיים לשנת תשפ"א

פרס האקדמיה ללשון העברית על שם זאב וציפורה בן-חיים מוענק אחת לשנתיים לחוקרים צעירים שהרימו תרומה חשובה בחקר הלשון העברית והארמית ובחקר מסורות הלשון.

אנו מתכבדים להודיע כי זוכה הפרס לשנת תשפ"א הוא **ד"ר אלכסיי אליהו יודיצקי** – על הישגיו וחדשנותו בתחומי מחקר מגוונים: התעתיקים היווניים והלטיניים, מגילות מדבר יהודה, לשון חכמים ומסורות לשון.

הציבור מוזמן לצפות בשידור מקוון של מעמד הענקת הפרס באתר האקדמיה ללשון העברית – יום חמישי כ"ה באלול, 2 בספטמבר בשעה 14:00.

לפרטים נוספים

קבינט או ועדת שרים

קבינט חברתי כלכלי, קבינט מדיני בטחוני, קבינט הקורונה... האם אין חלופה עברית לקבינט?

בחוק יסוד הממשלה כתוב: "הממשלה רשאית למנות **ועדות שרים** קבועות, זמניות או לעניינים מסוימים; מונתה ועדה – רשאית הממשלה לפעול באמצעותה" (סעיף 31). אבל משום מה ממשלות ישראל בוחרות למנות דווקא "קבינטים".

ומהו **קבינט**? המילה קבינט באה אלינו מן הצרפתית דרך האנגלית. משמעותה בצרפתית – 'קבין קטן', כלומר 'חדרון'. בלשונות אירופה 'קבינט' הוא גם הריהוט לחדר קטן.

כיצד קיבלה המילה קבינט את המשמעות שבה היא משמשת היום?

- יצא לאור גיליון חדש של 'לשוננו', כתב עת לחקר הלשון העברית והתחומים הסמוכים לה – **לפרטים ולרכישה**
- נמשכת ההרשמה להרצאתו המקוונת של פרופ' אהרן ממן "מלשונות חגי תשרי" על אוצר המילים והביטויים שמזמנים החגים הבאים עלינו לטובה. **ההשתתפות חינם – מהרו להירשם!**
- נמשכת ההרשמה להשתלמויות המקוונות:
 - **סדנה לשיפור הטקסט המשפטי**
 - **השתלמות בתורת ההגה והתורות**

הביטוי '**על מנת**' עולה בלשון המשנה, והוא מוכר למשל מן המימרה "אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב על מנת לקבל פרס אלא הוו כעבדים המשמשין את הרב שלא על מנת לקבל פרס" (אבות א, ג). כוונת המילים 'על מנת לקבל פרס' – בתנאי שיקבלו פרס ('פרס' כאן היא סיפוק הצרכים הבסיסיים).

דוברים רבים בימינו סבורים שהשימוש ב'על מנת' במקום 'כדי' או 'בשביל' מרשים ויפה יותר להבעת תכלית, אבל עיון בתולדות הביטוי הזה מראה שביסודו הוא נועד לציין דווקא תנאי בהקשרים משפטיים מסוימים.

להרחבה על גלגוליו של הצירוף ועל השימוש בו

הגיליון האחרון של כתב העת 'העברית' מיוחד למאמר מקיף של ד"ר נתן אפרתי, חוקר תולדות היישוב ותולדות הלשון העברית בתקופת התחייה. במאמר נסקרת פעילותו של חיים נחמן ביאליק בהיותו חבר ועד הלשון ונשיאו, למן סמוך לעלייתו ארצה בשנת תרפ"ד (1924) ועד למותו בשנת תרצ"ד (1934).

בעשרה פרקים מסורטטת תמונה בהירה של ביאליק וחבריו בוועד הלשון בתקופה המאתגרת שלאחר מות אליעזר בן-יהודה. בכל תחומי פעילותו של ביאליק בוועד הלשון הוא מתבלט כשילוב נדיר של איש מעש ואיש חזון המשכיל לרתום את ידענותו, את כישוריו הארגוניים ואת יוקרתו הציבורית לטיפול הלשון ומעמדה, דורש טובתה של העברית ודובר שלומה.

'אליה וקוץ בה' הוא מטבע לשון המוכר מספרות חז"ל במשמעות דבר טוב שיש בו פגם או חיסרון. כך למשל נכלל לומר: "המוזאון החדש נפתח סוף סוף לקהל הרחב, אך אליה וקוץ בה" – רוב האוספים החשובים נותרו במחסניו".

המקור לביטוי מצוי במסכת ראש השנה בתלמוד הבבלי: "[מ]י אל קמוץ נשא עון ועבר על פשע] לשארי' נחלתו' – אמר רב אחא בר חנינא: אליה וקוץ בה, 'לשארי' נחלתו' ולא לכל נחלתו... (יז ע"א). כלומר הנחמה אומנם בוא תבוא, אך לא כולם יזכו ליהנות ממנה.

אך מה היא אליה ואיך הגיע אליה קוץ?

לפרטים נוספים ולרכישת החוברת

להרחבה בפרסום חדש במדור 'מטבעות לשון'

שאלה בעברית

תמיכה באקדמיה

אם נתקלתם בבעיות תצוגה [לחצו כאן](#) [לצפייה בדפדפן](#)

להתראות באיגרת הבאה!